संस्कृत
ग्र.नं. १२८

पद्धति

पद्धति.

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(1)

अथपद्धतिप्रारंभ्यते

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(2)

प॰ रा॰ श्रीगणेशायनमः॥ श्रीरामकृष्णायनमः॥ ॐगुरुर्ब्र
१ ह्मागुरुर्विष्णुगुरुर्देवमहेश्वरः॥ गुरुदेवपरंब्रह्मतस्मै
श्रीगुर्वेनमः॥१॥ अज्ञानतिमिरांधस्यज्ञानांजनशला
कया॥ चक्षुरुन्मीलितंयेनतस्मैश्रीगुरुवेनमः॥२॥
अखंडमंडलाकारंव्याप्तंयेनचराचरं॥ तत्पदंदर्शि
तंयेनतस्मैगुरुवेनमः॥३॥ सर्वश्रुतिशिरोरत्नविरा
जितंपदांबुजंवेदांतांबुजसूर्यतस्मैश्रीगुरुवेनमः
॥४॥ यस्यस्मरणमात्रेणज्ञानमुत्पद्यतेस्वयं॥ सए १

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2A)

सर्वसंपत्तितस्मैश्रीगुरुवेनमः ॥५॥ अथ ध्यानं ॥

॥ शिष्यःशिरशिस्तक्कांबुजंद्विनेत्रंद्विभुजंगुरुम् ॥

॥ किरीटकुंडलवनमालानानामुद्रोपशोभितम् ॥६

कर्मणामनसावाचामदाराधयेद्गुरुं ॥ दीर्घदंड

वत्नमस्कृत्यंनिर्लज्जोगुरुसंनिधौ ॥७॥ सप्तसा

गरपर्यंतंतीर्थस्नानादिकंफलं ॥ गुरुरंघ्रिजलंविं

दुतत्कोटसंग्रशेषुदुर्लभं ॥८॥ श्रीगुरुपंचोपचारैसं

पूज्य ॥ गुरुपादोदकंपीत्वागुरुउच्छिष्टभोजनं ॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

पृ० रा० गुरुमूर्तिंसदाध्यानंगुरुमंत्रंसदाजपेत् ॥ ७ ॥ अखं
२ डसच्चिदानंदमखिलेंद्रियगोचरं ॥ भक्तवत्सलभक्ते
च्छामुत्पन्नंइच्छाविदेषुतं ॥ १० ॥ श्रीरामानुजयोगींद्र मु
त्पन्नंइच्छाविदेषुतं ॥ श्रीरामानुजपरंनित्यंजीवन्मुक्त
स्वरूपतः ॥ ज्ञानमुद्राधरंरामंसच्चिदानंदविग्रहं ॥ ब्रा
ह्मेमुहूर्तेचोत्थायचिंतयेद्रघुनंदनं ॥ ११ ॥ उंसमुद्रमे
खलेदेवीपर्वतस्तनमंडले ॥ विष्णुपत्नीनमस्तुभ्यं
पादस्पर्शंक्षमस्वमे ॥ १२ ॥ इति पृथ्वीसंप्रार्थ्य ॥ ॥ २

(3A)

श्री मानसाधकेंद्रो दक्षिणांगे समुत्थाय ॥ स्वासानु
सारेण तस्यां पादौ निधाय ॥ शौचय व्रजेत् ॥ २४ ॥ उँस
ल्लिलस्य मुखं दृष्ट्वा विष्णुरूपं नमोस्तु ते ॥ क्रियार्थं म
दूंग्रह्णामि आपो देव पुनातु मां ॥ २५ ॥ ततो बहिर्ग
च्छेत् ॥ नैर्ऋत्यां एवं मुखं कृत्वा ॥ सूर्य्यं दक्षिणे दत्वा
वस्त्रेण शिरः आछाद्य । यज्ञोपवीत दक्षिण कर्णे नि
धाय ॥ २६ ॥ अथ शौच मंत्रः ॥ उत्तिष्ठंतु सुराः स
र्व यक्ष गंधर्व किंनराः ॥ पिशाचा गुह्यकाश्चैव । म

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai, Joint project of the

(4)

पद्धति· २

जमृत्तकरोम्यहं॥ इतिमंत्रउच्चारणं॥ तालत्रयंक्ष
ला॥ अथशौचसमये॥ येनत्वंखनितंब्रह्मायेन
त्वंरुद्रकेशवः॥ येनत्वंखनयिस्यामिसुभर्थकर
पादयोः॥ इति मृत्तिकाखननमंत्रः॥ अथमृत्तिका
विधि॥ एकालिंगेगुदपंचतथावामकरेदश॥ उ
भयोससदातमंचरणाभ्यांत्रिभिःत्रिभिः॥ एतत्
ग्रहस्थप्रमाणं॥ ब्रह्मचारिद्विगुणं॥ वानप्रस्थत्रि
गुणं॥ श्रीरामभक्तस्यदंडीनश्चचतुर्गुणं॥ अथदं २

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

त काष्टग्रहण विधि ॥ आयुर्बलंयशोवर्चः प्रजापति
वसूनिच ॥ ब्रह्मप्रज्ञांश्चमेधांश्चतंन्नो देही वनस्पते
॥ खदिरश्चकरंजश्चकदंबश्चवटस्तथा ॥ चिंचिवेणु
पादश्च आम्रनिंबस्तथैवच ॥ अपामार्गश्चबेल्वश्च
॥ अर्कश्चोदुंबरस्तथा ॥ एतेषां काष्टमज्ञूंवितस्ति ॥
मात्रद्विला ॥ दंतरूपं प्रयोगंच दंतधावनसमोस्म
तं ॥ येकुर्वंतिनयोदेवा श्वममदोषोनदीयतां ॥ इ
ति दंतधावनमंत्रः ॥ अथ स्नान विधि ॥ न द्यादौ

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5)

पद्धति· ४

तीर्थे गत्वा तत्र हस्तौ स्वपादौ स्वमुखं प्रक्ष्यालनं कृत्वा ४
॥ आचम्य षडंगन्यास प्राणायामं च कृत्वा ॥ मलापक
र्ष स्नानं कृत्वा नाभिमात्रे जले स्थित्वा ॥ ॐ विष्णु ॐ
विष्णु ॐ आद्यपुराणे पुरुषोत्तमाय श्री ब्रह्मणे द्विती
ये परार्द्धे श्री श्वेतवाराह कल्पे ॥ अष्टाविंशतिक ॥
लौ युगे कलि प्रथम चरणे जंबूद्वीपे भरतखंडे आर्या
वर्त्ते वैवस्वत मन्वंतरे ॥ अमुक मासे ॥ अमुक पक्षे ॥
अमुक तीथौ ॥ अमुक वासरे ॥ अमुक नक्षत्रे ॥ अमुक ४

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

तीर्थे॥ममश्रीरामप्रीत्यर्थेप्रातस्नानमहंकरिष्येति
संकल्पः॥जलेनप्रणवात्माकं।त्रिकोणंकृत्वाष्टदलं
विलिख्यसूर्यमंडलंकुशमुद्रयाससीतीर्थमावाह्यं
॥ब्रह्मांडोदरतीर्थानि।करैस्पृष्टानितेरवे॥तेनसत्ये
नमेदेव।तीर्थंदेहिदिवाकर॥गंगेचजमुनेचैव।गोदा
वरीसरस्वतिनर्मदेसिंधुकावेरिजलेस्मिन्सनिधौ
कुरु॥इतिद्वयेनतीर्थमावाह्य॥कुंभकंमुद्रयास्त्रिर॥
स्त्रिस्त्रिभिः॥षिंचमूलमंत्रैश्चाप्यर्घ्यंततोनिरुध्यसमद्वि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

पद्धति॰ ज्ञाणिमज्योन्मजते॥नत्रिराचम्यजलेनतिलकंविधा
५ यगायत्रीयाशिखावंधनंकृत्वा॥मूलेनश्रीरामंसंत
र्प्यप्यामिस्वाहाः॥तिलकायङ्मेतारपुटितंरामेतिबी
जंविलिख्य॥मूलमंत्रेणदशवारंमाभिमंत्रे॥मूर्तिपं
जरेणमूलेनद्वादशतिलकान्विधाय॥ललाटेश्रायं
धारयेत्॥ॐश्रीश्रीयेनमः॥श्रीरामयुधनुर्वाणधारये
चमूर्ध्नि॥ललाटेकेशवायेतिधारयेच्चतुरंगुलं॥ॐकं
केशवायनमः॥चतुश्चक्रधरंदेवं॥नाभौनारायणा ५

शुद्धजांबूनदप्रभुं

(6A)

येतिधारयेच्चदशांगुलं ॥ ॐनंनारायणायनमः ॥ चतु
र्शंखधरंदेवंनीलजीमूतसन्निभं ॥ हृदयेमाधवोयेति
धारयेदंगुलाष्टकं ॥ ॐमंमाधवायनः ॥ इंदीवरदल
श्यामंचतुर्हस्तेगदाधरं ॥ गोविंदायेतिकंठेच्चधारये
च्चतुरांगुलं ॥ चतुर्भुजंधनुस्सतं ॥ वंडभासासमन्वि
तं ॥ विष्णुच्चदक्षिणेकुक्षौधारयेद्दशांगुलं ॥ चतुर्दं
जधरंदेवंपद्मकिंजल्कसंनिभं ॥ मधुसूदनंवाह्मप
क्षेधारयेदंगुलाष्टकं ॥ चतुर्मूर्ज्ञाजधरंदेवंमविंदाभ

Joint Project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(७)

पद्धति ६ मेवच॥ त्रिविक्रमंदक्षिणांगेधारयेच्चतुरंगुलं॥च
तुरङ्गधरंदेवंज्वालानलसमप्रभं॥वामनंवाम
कुक्षौचधारयेच्चतुरंगुलं॥चतुर्वज्रधरंदेवंतरु
णादित्यसंनिभं॥श्रीधरंवाकुमध्येतुधारयेदंगु
लाष्टकं॥पट्टिसायुधधरंदेवं॥पुंडरीकाममेवच
हृषीकेशंचवामांगेधारयेच्चतुरंगुलं॥चतुर्मुद्गरं
धरंदेवंविद्युत्सहस्रावर्चसं॥पृष्ठेतुपद्मनाभंच॥धा
रयेच्चतुरंगुलं॥सर्वायुधधरंदेवंसहस्रादित्यसं ६

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(7A)

निभं॥दामोदरंपृष्ठेतुधारयेचतुरांगुलं॥चतुर्पार्श्व
धरंदेवंइंद्रगोपसमप्रभं॥तस्यक्षालितोयेन॥वासु
देवेतिमूर्द्धी॥स्पर्शोत्सर्वाणिपुंड्राणिततोमंत्रैःपृ
थक्पृथक्॥श्रीदेवीप्रथमंनामद्वितीयेमृतोद्भ
वां॥तृतीयेतुकमलाप्रोक्ताचतुर्थेचंद्रशोभिनी॥
पंचमेतुवरारोहाषष्ठेहरिवल्लभा॥सप्तमेविष्णु
पत्नीस्यात्॥अष्टमेवैष्णवीतया॥नवमंशार्ङ्गिणि
प्रोक्ता॥दशमंदेवदेवीच॥एकादशंतुलक्ष्मीस्या

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan joint project

त् ॥ हादश्रांसुंदरी ॥ एवंध्यात्वातरांलेयुद्दरिज्ञंधारये
त्ष्रियं ॥ आरभ्यनासिकामूले ललाटेतेलिखेन्म
दं ॥ नासिकायांस्त्रयोभागानाशामूलमितिस्मृतं
॥ अथप्राणायामं रामेति बीजंजपन् ॥ पूरकं ॥
॥ १६ ॥ कुंभकं ॥ ६४ ॥ रेचकं ॥ ३२ ॥ अथवामूलमंत्रज
पन् ॥ पूरकं ॥ ८ ॥ कुंभकं ॥ ३२ ॥ रेचकं ॥ १८ ॥ इतिसर्वत्र
प्राणायामः ॥ अथरामगायत्री ॥ ॐअस्यश्रीरा
मगायत्रीमंत्रस्यवामदेवऋषिरनुष्टुप्छंदः ॥ ७

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

श्रीजानकीवल्लभोदेवता॥श्रीरामेतिबीजं॥दाशा
रथायेतिशक्तिः॥गायत्र्याबाऊनेविनियोगः॥ॐ
गायत्र्यसूर्य्यमंडलात आवाहयाम्यहं देवी॥ॐआ
गछवरदेदेविन्निपदे रामवादिनि॥गायत्री छंदसा
मातारामपोनिनमस्तुते॥इत्यावाहनं॥ ॐदाशा
रथायविद्महेसीतावल्लभायधीमहीतन्नोरामप्र
चोदयात॥ॐॐकारस्यजानकीऋषिगायत्री छं
दः श्रीरामप्रीत्यर्थेजपेविनियोगः॥इतिसंकल्पः
Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(९)

प.कृति. ॐकारस्यजान।कीऋषियेनमः॥शिरसिगायत्री
८ छंदःसेनमः॥शिरसिगायत्रीछंदःसेनमः॥मुखे
श्रीरामदेवतायेनमः॥हृदिरंशाक्तियेनमः॥सर्वां
गे॥इतिऋष्यादिन्यासः॥ ॐदाशारथायअंगुष्ठा
भ्यांनमः॥इतिकरन्यासः॥ ॐदाशारथायहृदया
यनमः॥इत्यंगन्यासः॥ ॐदाशारथायमूर्ध्नि॥वि
द्महेभुवोर्मध्ये॥सीतावल्लभायहृदये॥धीमहि
नाभौ॥तन्नोरामलिंगे॥प्रचोदयात्पादयोः॥इ ८

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(9A)

तिषडंगन्यासः॥ सीकारं कंठे॥ ताकारं नाभौ॥ वका
रं उदरे॥ धकारं स्तनयोः॥ माकारं हृदये॥ यकारं कं
ठं॥ धीकारं मुखे॥ मकारं तालुदेशे॥ हिकारं नासिका
ग्रे॥ तकारं नेत्रयोः॥ नोकारं भ्रुवोर्मध्ये॥ राकारं ल
लाटे॥ मकारं पूर्वदि॥ प्रकारं दक्षिणदिशि॥ चोका
रं पश्चिमदिशि॥ दकारं उत्तरदिशि॥ याकारं मू
र्ध्नि॥ व्यंजनं तत्कारं॥ सर्वव्यापकं॥ इति वर्णन्यासः
॥ अथ ध्यानं॥ ॐ हस्तद्वयेन कमलं धारयंतिं स्फली

(10)

पद्धति· ९

लया॥ हारनूपुरसंयुक्तां॥ लक्ष्मीदेवीविचिंतयेत्
ॐश्रीॐवंदेलक्ष्मीपरशिवमयींशुद्धजांबूनदाभां
तेजोरूपांकनकवसनांसर्वभूषोज्ज्वलांगीं॥ बीजा
पुरंकनककलशंहेमपद्मंदधानां॥ माद्यशक्तिंत्वा
कलजननीविष्णुवामांकसंस्थां॥ जयतुजयतुल
क्ष्मीलक्षणालंकृतांगी॥ जयतुजयतुपद्मापद्म
सद्माभिवंद्या॥ जयतुजयतुविष्णुविष्णुवामांकसं
स्था॥ जयतुजयतुसम्यक्सर्वसंपत्करीश्री॥ जय ५

(10A)

तुजयतुदेवी देवसिद्धयाभिपूज्या ॥ जयतुजयतुभ
द्रा भार्गवी भाग्यरूपा ॥ जयतुजयतुरम्यारत्नग
र्भांतरंस्था ॥ जयतुजयतुशुद्धा शुद्धजांबूनदाभा
॥ जयतुजयतुकांता कांतिमद्भासितांगी ॥ जयतु
जयतुशांता शीघ्रमागच्छसौम्या ॥ उत्तरेसिखरे
जातेभूम्यां पर्वतमूर्द्धि ॥ ब्राह्मणेभ्योनुज्ञातागच्छदे
वीयथासुखं ॥ इतिविसर्जनं ॥ प्रातःकालेब्रह्म
रूपी च श्वेतवर्णश्च हंसवाहनं ॥ मध्यानेरुद्ररूपी

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashvantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com